

सत्यंसत्यसंज्ञं अयाचतमाग्नौप्रक्षिपेतिप्रार्थितवान् ततोहिंसायांदोषंपश्यतापर्यग्निकृतानारण्यानुत्सृजंतीतिशास्त्रदृष्ट्यासत्येनसमृगःपरिष्वज्यस्पृष्ट्वा एतेनआलंभादिपर्यग्निकरणांतलक्ष्यते तावत्कृत्वासंदिष्टआ
ज्ञप्तः ॥ १३ ॥ सहरिणःआत्मनोवधमात्रेणस्वस्यस्वर्गतिपश्यन् ॥ १४ ॥ १५ ॥ ततइति पशूनांयजमानानांचसहैवस्वर्गतिस्पृष्ट्वाल्लग्न्येनईदृशंसुखंमेभूयादितिस्पृष्ट्वा लग्न्येनविषयेषुमग्न्येनचक्षुषादृष्ट्वाभृगंच
स्वर्गार्थिनमालोक्यहिंसायांकृतायामेवस्वर्गवासंप्राप्नोतीतिसमर्थयत्समर्थितवानितिसंबंधः ॥ १६ ॥ सत्विति केनचिन्निमित्तेनमृगतांप्राप्तोर्धर्मस्तस्यनिमित्तस्यनिष्कृतिप्रतीकारमाधत्तस्वात्मानंमोचितवा
न् नत्वसौयज्ञस्यसमीचीनोविधिर्हिंसामयत्वात् ॥ १७ ॥ अनुभावेनपशुंहत्वास्वर्गप्राप्त्यामोत्यभिप्रायेण यज्ञियायज्ञायहिता ॥ १८ ॥ ननुधर्मस्यापीदृक्कलकरणमयुक्तमित्याशंक्याह ततइति याजय
तअदभावआर्षः याजितवान् भार्यायाःपुष्करधारिण्याः हिंसामययज्ञमनिच्छंत्याः ॥ १९ ॥ तथातेनस्वर्गप्रदत्वेनरूपेणहितः सत्यवादिनांब्रह्मवादिनांतुअसौनोर्धर्मः योर्धर्मइतिपाठे तेतुभ्यंसत्यंवक्ष्यामि

सतुबद्धांजलिसत्यमयाचद्धरिणःपुनः ॥ सत्येनसपरिष्वज्यसंदिष्टोगम्यतामिति ॥ १३ ॥ ततःसहरिणोगत्वापदान्यष्टौन्यवर्तत ॥ साधुर्हिंसयमांसत्यहतोया
स्यामिसद्गतिं ॥ १४ ॥ पश्यत्यप्सरसोदिव्यामयादत्तेनचक्षुषा ॥ विमानानिविचित्राणिगंधर्वाणांमहात्मनां ॥ १५ ॥ ततःससुचिरंदृष्ट्वास्पृष्ट्वाल्लग्न्येनचक्षुषा ॥ नृ
गमालोक्यहिंसायांस्वर्गवासंसमर्थयत् ॥ १६ ॥ सतुधर्मोन्मृगोभूत्वाबहुवर्षोपितोवने ॥ तस्यनिष्कृतिमाधत्तनत्वसौयज्ञसंविधिः ॥ १७ ॥ तस्यतेनानुभावे
नमृगहिंसात्मनस्तदा ॥ तपोमहत्समुच्छिन्नंतस्माद्धिंसानयज्ञिया ॥ १८ ॥ ततस्तंभगवान्धर्मोयज्ञंयाजयतस्वयं ॥ समाधानंचभार्यायालेभेसतपसापरं ॥
॥ १९ ॥ अहिंसासकलोर्धर्मोहिंसाधर्मस्तथाहितः ॥ सत्यंतेहंप्रवक्ष्यामिनोर्धर्मःसत्यवादिनां ॥ २० ॥ इतिश्रीमहाभारतेशां०मोक्ष०यज्ञनिंदानामद्विसप्त
त्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २७२ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिरउवाच कथंभवतिपापात्माकथंधर्मकरोतिवा ॥ केननिर्वेदमादत्तेमोक्षंवाकेनगच्छ
ति ॥ १ ॥ भीष्मउवाच विदिताःसर्वधर्मास्तेस्थित्यर्थंत्वंतुपृच्छसि ॥ शृणुमोक्षंसनिर्वेदंपापंधर्मंचमूलतः ॥ २ ॥ विज्ञानार्थाहंपंचानामिच्छापूर्वंप्रवर्त
ते ॥ प्राप्यैकंजायतेकामोद्वेषोवाभरतर्षभ ॥ ३ ॥ ततस्तदर्थंयततेकर्मचारभतेमहत् ॥ इष्टानारूपगंधानामभ्यासंचचिकीर्षति ॥ ४ ॥

कित्तत्सत्यंयःसत्यवादिनांधर्मः यइतिविधेयापेक्षंपुंस्वं अत्राख्यायिकातात्पर्यंपशुकार्येश्यामाकादिविकारांश्चरुपुरोडाशादीन्कुर्यादितिगम्यते तथाचगृहे अथश्वोभूतेष्टकाःपशुनास्थालीपाकेनवेति पशु
स्थानेस्थालीपाकोपिविधीयते एवमन्यत्रपुरोडाशामिक्षादीनामपिपशुस्थानेविधानमवगंतव्यं तस्मान्अहिंसायज्ञःश्रेयानितियज्ञनिंदेत्यध्यायनाम तत्रहिंसायज्ञनिंदेत्यवगंतव्यं ॥ २० ॥ इतिशांति०मो०
नै०भा०द्विसप्तत्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २७२ ॥ ॥ ७३ ॥ अहिंसाधर्मएववैराग्योत्पादनद्वारामोक्षहेतुरितितिनिश्चित्यधर्मविरोधिनःपापस्योत्पत्तिपरिहारायइतरच्चोपादानायजिज्ञासते
कथमिति ॥ १ ॥ २ ॥ पंचानांशब्दादीनांएकंप्राप्यतत्ररागद्वेषौजायेतेइत्यर्थः ॥ ३ ॥ तदर्थंकाम्यस्यप्राप्तयेद्वेष्यस्यहानायच अभ्यासंपुनःपुनःसेवनं ॥ ४ ॥